

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.Alapította:
DR. KISS PÁL.ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy évre 12 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy évre 24 K 4

Vezérkarunk mai jelentése

Budapest, július 14.

Orosz hadszíntér:

Csapataink Bukovinában, miután a rájuk bízott feladatot teljesítették, visszatértek.

A Moldova felső folyásától nyugatra fekvő magaslaton levő korábbi állásaikba.

Buczától nyugatra és északnyugatra oroszok tegnap folytatták támadásukat. Délután két támadásukat vertük vissza. Este felé ellenség egy harmadik támadásával Buczától északnyugatra behatolt állásainkba, német és osztrák-magyar csapatok ellenséget elkeseredett éjszakai harcban új a teljesen kiverők. A Sarnytól-Kovelbe vezető vasutól északra orosz osztagok a Stochod balpartján megvetették lábukat. Késő este csapataink rajtuk ütöttek és elűzték őket, mely alkalommal 160 oroszot fogtunk el és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk, egyébként teljesen változatlan helyzet mellett nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

A Brenta és az Etsch közti harcvonalon élénk harci tevékenység tart. Erős tűzérési tüzelés után több helyen nagyon jelentékeny olasz haderő ismételt támadásokat intézett a Cima Diéci és a Monte Rasta közti védelmi szakaszunk ellen.

Különösen szívós harc folat a Monte Rasztától északra, ahol ellenség tíz rohamot kísérelt meg, csapataink valamennyi támadást ellenségek legsúlyosabb veszteségei mellett verték vissza és az összes állásaikat megvédték, a Posina völgyétől északra fekvő vonalaink heves tűzérési tűz alatt álltak a Position ellenség egy éjszakai támadását vertük vissza.

Délkeleti hadszíntér:

Helyzet változatlan.

Höfer, altábornagy

ESEMENYEK A TENGEREN

Egyik buvárhajónk e hó tizedikén délután az Olrantói szorosban egy a Ludonittó típusokhoz tartozó olasz torpedó-zuzót elsüllyesztett, tizer harmadikáról tizennegyedikért virradó

éjjel egy tengeri repülőrajunk Pádua vasuti műveire és katonai telepeire igen hatásosan számos bombát dobott a repülőjárművek amelyekre a védőtűzök hevesen tüzeltek sértetlenül tértek vissza.

Hajóhadparancsnokság.

Befejezték a hadinyereségadó vitáját

A képviselőház ülése

Makó, július 14.

A képviselőház mai ülését Beöthy Pál elnök felhívásként kezdte meg. Az irományok felolvasása után a Ház a tárgyalásba elfogadta a hadinyereségadóról szóló törvényjavaslatot. Ezután Földes Béla, Esterházy Móric gróf és Merőssy Béla határozati javaslatáról szavastak, amelyeket a Ház többsége elvetett.

A hadinyereségadóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásánál.

Csermák Endre módosítási kívánta a javaslat címét.

Teleszky János pénzügyminiszter rövid felszólalása után a Ház az eredeti címet fogadta el. Változatlanul elfogadták az első szakaszt is.

A második szakaszánál.

Haller István azt a módosítást terjesztette elő, hogy a javaslatban a saját tőke alatt a befizetett részvénytőke értessék.

Farkas Pál: A Ház engedélyével személyes kérdésben szólt fel. Felvetette ugyan a felmentettek megadóztatásának az ügyét, de konkrét indítványt nem tett. Kijelenti, hogy konkrét indítványát ebben az ügyben meg fogja tenni.

A mi a felmentettek megadóztatását illeti, tisztában van azzal, hogy a felmentettek nélkül nem lehetne az állami és magánüzemeket fenntartani. Nem akar ő a felmentettek egy megbélyegző adót kivetni, hanem mint az alkalmatlanok hadmentességi adót fizettek békében, így a felmentettek is megadóztatandók a háborúban.

Bakonyi Samu: A kereskedelmi és váltótörvényszék reformjáról szól, amelyet a jogbiztonság szempontjából szükségesnek tart, de viszont nem engedhető meg, hogy

olyan újabb intézkedéseket említsenek a törvénybe, mint a miniszter teszi e szakaszban.

Teleszky János pénzügyminiszter: Haller módosítását nem fogadhatja el, mert a nyereséget a dolgozó tőkéhez arányítjuk, dolgozó tőke pedig nem a társaság alapítójé, hanem mindaz az összeg, amellyel a társaság rendelkezik.

A német törvény is ugyanezen az alapon áll és a nyereséget ugyancsak az egész dolgozó tőkéhez arányítja.

A pénzügyminiszter beszéde után az elnök felhívogasztotta az ülést.

A déli szünet után a Ház a hadinyereségadóról szóló törvényjavaslat összes szakaszait általánosságban és részleteiben elfogadta.

Ezután a bélyeg és illeték törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Antal Géza volt az előadó és hozzászóltak Csermák Ernő és Madarassy Beck Gyula báró.

A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

A javaslat letárgyalása után a Ház legközelebb csak augusztus 9 én ül össze.

Huszonhét tagja van már a Károlyi pártnak

A kilépések még nem értek véget. — A függetlenségi párt válsága

Makó, július 14.

Károlyi Mihály gróf akciója sokkal nagyobb sikerrel jár, mint ahogy hitték volna akár a munka párton, akár a függetlenségi párton. Mindkét helyen 15—20 ra becsülték azeknek a képviselőknek a számát, akik Károlyi radikális programját ma, ukéva fogják tenni

és a párt ma már huszonöt képviselőt számol meg, hozzá az ellenzék legbarcosabb, legképzetesebb és legértékesebb tagjait. Tegnap délig a következők jelentették be kilépésüket:

Abrahám Dezső Karcag, Bakó József Nagykőrös, Barabás Béla Sallágyosmlyó, Batthyány Pál gróf Zalaegerszeg, Batthyány Tivadar gróf Szekszárd, Bek Lajos Körmen, Egry Béla Pécs, Esterházy Mihály gróf Galánta, Fernbach Károly Zenta, Héderváry Lehel Gödöllő, Hock János Kecskemét, Horváth Gyula Csákvár, Justh Gyula Makó, Justh János Hajduszoboszló, Károlyi József gróf Nagykároly, Károlyi Mihály gróf Cegléd, Kóbek Kornél Kőbölkut, Kuba Béla Hódmezővásárhely, Lachner Huzó Nyírbátor, Lovászy Márton Magyaránissza, Maczky Emil Héves, Polónyi Dezső Kézdividék, Urmány Nándor Szászrégen, Veszprémy István Nádudvar.

Est a névsort még ma sem lehet lezárni, mert egyelőre még legalább öt hat kilépésre kell számítani.

Mint érdekes jelenséget meg kell említenünk, hogy bár pártalakításról a kilépettek sorában még eddig szó sem esett, ma is, úgy mint tegnap, már több kültag (nem mint képviselő) is jelentette, hogy az új alakuláshoz kíván csatlakozni.

Ma délig a függetlenségi pártból kilépettek száma 27-re emelkedett. Ez a szám valószínűleg még a mai nap folyamán 30-ra egészítődik ki. A pártokivüliek is csatlakozni fognak Károlyihoz. Az egyelőre Apponyi mellett tartó öt képviselő: Tóth János, báró Mandorff Géza, Ráth Endre, Benedek János és Bakonyi Samu, Tóth kivételével szintén csatlakozni fog Károlyihoz, úgy, hogy a párt 32-35 képviselőt fog számlálni.

Károlyi ma nyilatkozott egy újságról előt az Amerikában gyűjtött pénzekről. Kijelentette, hogy a pénz felett egyedül ő rendelkezik és a pénz kizárólag az általa nos választói jog elől szolgálhatja. A pénz amerikai bankokban van elhelyezve.

Polónyi Géza nem csatlakozik Károlyiéhoz, mert programjátat tulajdonoson radikálisnak tartja.

A bukovinai nagy harcok

A bukovinai harcok napról-napra nagyobb terjedelmet és jelentőséget öltenek. Miután az oroszok június 27-én Jakobéni mellett nagy vereséget szenvedtek, július első napjaiban két uton próbálkoztak, hogy a bukovinai Kárpátok és Erdély felé előnyomuljanak. Az egyik ut Kimpolungon át, a hegyeken keresztül Dorna Vatrába vezet, a másik Szeletintől a Moldova mentén Kirlibabán át Magyarországra. Hadvezetőségünk idejében felismerte az oroszok szándékait és először Kirlibabánál nagy orosz erőket tartóztatott fel, ahol július 6-án megvertük az ellenséget.

Együttal egy másik csoport támogatást intézett Jakobén, Pozsori-

ta és Sudova területén az oroszok ellen. Néhány nap alatt az oroszokat, amennyiben nem pusztultak el a hegyek szakadékaiban, visszavetették. Az oroszok csakhamar újból gyülekeztek és ismét megkísérelték az előnyomulást, mert azt hitték, hogy mégis elérik Kirlibabát. Ezt a reményt azonban megfúszította az a tény, hogy a mi csapataink kieroszakolták a Moldován való átkelését. A Pozsori-Kimpolung vonalon az ellenséget napról-napra jobban szorították, míg Kirlibaba területén egy tapodtat sem tud előrelépni. A mi csapataink azonban a két jelzett vonalon mindennap apróbb előretörésekre vállalkoznak, amelyek folyamán az ellenség mindig súlyos veszteségeket szenved, mivel nem maradt neki ideje, hogy fedezze magát, vagy egyéb védelmi vonalakat létesítsen.

A mi csapataink súlyos, de annál eredményesebb munkát végeznek itt, amelyet Bukovina felszabadításának előhírnökeként kell tekinteni.

Nehézségek Makó lisztellátása körül

A város átért az alispánhoz

Makó, július 14.

Makó város közönsége már napok óta észreveszi, hogy a kenyér és lisztellátás körül bajok vannak amennyiben ez a legfontosabb táplálószer csak nagy nehézségek között szerezhető be.

A polgármester helyettese felismerve a baj nagyságát s ártott az alispánhoz, megkérve, hogy intézkedjék miszerint a város közönségének lisztellátásának ellátása zavartalanul biztosítható, amire most a nagy dolog időben különösen nagy szükség van.

Semmi kétségünk aszánt, hogy a polgármester helyettesének átiratát, a vármegyén kellőképpen méltányolni fogják s ezzel Makó város közönségét megmentik az igazi kenyérgondoktól.

Arató plébános

A igazi pap

Makó, július 14.

A bagoynai plébános ur követezésre méltó példáját szolgáltatva annak, miként kell a híveket a hazafias kötelesség teljesítésére buzdítani. Az elmúlt vasárnapon ugyanis a nagymise után felolvasta az evangéliumot, majd kihirdette, hogy a hét folyamán mi fűe egyházi ünnepek lesznek. A többi közt ezeket mondta:

Szerdán és szombat nem miséznek, mert akkor korán reggel Filőcon kaszálni fogok egy öregasszony rétyén, akiknek a fiait a harcoláson szenvednek a hazáért. A szegény öregasszony kaszást

drága pénzért se kap a községben s így elhatároztam, hogy segíték rajta s lekaszálok a rétyét.

Igy szólt a derék plébános, aztán áldást osztott, visszatért a szelid parókiaiba, s várta a szerdai napot, amikor neki már napoköltekor dolga le Filőcon. Amde a fölkezt kezeknek még se kellett kaszárt nyulni.

Hétfőn reggel ugyanis lelken-dezva állított be hozzá a filői öregasszony és sugárzó arccal újságolta, hogy vasárnap éjszakájának évadján valami jólét lelkek lekaszárták a rétyén s rendbe rakták a szónáját. Az arányszivű plébános nem szólt semmit, hanem a reggeli misén meghatottságtól könnyes szemekkel osztott áldást a bagoynai hívekre.

NAPI HIREK

Makó, július 14.

Katonai lóvásár lesz Makón. A városi főjegyző a katonai lóvásárra nézve következő hirdetést teszi közzé: Közhír é teszem, hogy a folyó évi július hó 16-án vasárnap délelőt: Makón, a városi háza udvarán katonai lóvásárlás fog tartatni. Figyelmeztetem a lótulajdonosokat, hogy ezen kényszer nélküli önkéntes eladásra vonatkozó vásárok azon előlöt lettek elrendelve, hogy a gazdák a nyilvántartó lappal ellátott lovaknak törvény szerinti behívása által kárt ne szenvedjenek. Ezen megkímélés azonban csak úgy lesz elérhető, ha minden lótulajdonos nélkülözhetőt lovat, a nyilvántartó lappal ellátottakat is készségesen lakkiismeretesen elővezeti. A megvett lovak az ára a helyszínen készpénzben lesz kifizetve. Ezáltal minden gazda eladott lovának egy új ló megvétele által rögtöni utánpótlását eszközölheti. A nyilvántartó lapokat az illető lóval együtt a helyszínen át kell adni.

A városok és az új adótörvények. A városok országos kongresszusa a képviselőházhoz feliratot intézett, melyben rámutat a törvényjavaslatok érelemes rendelkezéseire. Egyik legfontosabb kérelme a városoknak az, hogy ök vagyonukat ne fíassanak. A kongresszus választmánya a feliratot megküldte a városnak aszal, hogy a város kérje fel országgyűlési képviselőjét, hogy a javaslatok tárgyalásánál a városok érdekeit képviselje.

Katonai intézkedések. Általában nem nyújtottak kellemes képet azok a katonák, akiket eddig a kórházakból elbocsátottak és akiknek régi ruháikat porosan, gyűröttten adták vissza, hogy azokat öltösk magukra. A hadvezetőség ezen a visszaszállapoton új rendelettel segít s ebben kimondja, hogy a kórházakban elhelyezett beteg katonák ruháit fertőtleníteni, kijavítani és kivásalni kell. Ezentúl tehát a koragyakart elhagyó vitézek kitisztított, kijavított és kivásalt egyenruhákban vonulnak ki az utakra s így nem keltenek olyan szánalmat, mint eddig. Ezzel együtt olyan rendelkezés is történt, amelynek alapján a betegállományban lévő katonáknak a hét két napján reggelire leves helyett, teát, kávét, vagy csokoládét adjanak, persze csak az esetben,

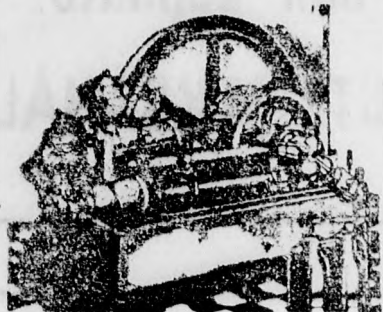
ha ezek a cikkek könnyűszerrel beszerezhetőek. Miután többször megesett, hogy egyes csapatoknál a disznó és a marhavágást a lak-tanyákban végezték és pedig állatorvos közreműködése nélkül, elrendelték, hogy a vágást minden körülmények között a vágóhidakon, vagy a mészárszékekben kell teljesíteni, állatorvos jelenlétében. A háború első időszakában több olyan vasuti vendégfős akadt, aki az utazó katonáknak 25 százalékos kedvezményt adott. Azóta a házára erősen megdrágult és a legtöbb vasuti vendégfős nincs abban a helyzetben, hogy a vitézeket előnyben részesítse. Ezt azonban sok katona nem tudja és jogtalan követelésekkel áll elő. A hadvezetőség tehát fölvilágosította az illetőket, hogy a régebbi kedvezményt egyáltalában nem áll jorukban követelni. Gyakori eset volt, hogy azok az állások, akiket élelmeszerek bevásárlásával bíztak meg, abból az okoskodásból kiindulva, hogy a legényesség részére szükséges élelmiszerekről föltétlenül gondoskodniok kell, szükség esetén az eladók által megszabott árakat, amik a maximált áraknál jóval magasabbak voltak, megadták. Ennek következtében most elrendelték, hogy a katonai bevásárlóknak a maximális árnál többet fizetni semmi körülmények között nem szabad.

A tanítás biztosítása a jövő tanévre. A vallás-és közoktatásügyi miniszter felhívja a tanfelügyelőket, hogy kimutatást készítsen arról, mely iskolákban szünetelt az elmúlt tanévben a tanítás, továbbá tegyenek javaslatot arra vonatkozólag, hogy a tanítás miként volna biztosítható a jövő iskolai évben, mert a miniszternek a tanítást minden esetben biztosítani akarja. A felekezeti iskoláknál az egyes főhatóságokkal fog a miniszter a módoratok fölött tárgyalni.

Takarékoskodjunk. A kultuszminiszter elrendelte, hogy a hatásköréhez tartozó intézmények a papir és irodaszerek felhasználásánál a legnagyobb takarékossággal járjanak el. Iskoláknál, tanintézeteknél és irkák használatánál a takarékosság használatát terén a takarékosság használatát szem előtt tartandó. E mi iskolákban irka helyett lehetőleg palatábla használandó. Ugyancsak elrendelte a miniszter, hogy a népi iskolákban elhasznált könyvek összegyűjtessenek s a jövő tanévben szegény tanulóknak közt kiosztassanak.

Az elesettek emléke. A hősi emléket megőrző országos bizottságban képviselt művészi egyesületek pályázatok útján nagyszámú terveket szereztek be hadi emlékművekre, emléktáblákra és katonasírookra. A bizottság ezeknek a terveknek nagy részét most sokasorosította és egy díszes katalógusban közzéadta. Az illetékes ipartestületek minden egyes tervhez költségvétést is készítettek, úgy hogy a katalógus a képekkel együtt az emlékművek hozzávetőleges árát is közölni fogja. A bizottság a katalógust megküldi valamennyi törvényhatóságnak, közönségnek és mind azoknak az intézményeknek, amelyekről föltehető, hogy az elesett hősi emléket művészi alkotással akarják megőriztetni. A bizottság egyszerűen azt is kéri, hogy újabb terveket küldjenek be,

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szárazgáz

: és benzínmotorok. ::

Cséplőgarnitúrák benzín- és
nyerszójakomobillal. Benzín-
nes magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok

keresztfejvezetékekkel.

Bellért Ignác és Társa mérnöki
iroda

Budapest V. Korbáry-utca 4. szám.

Saját érdekekben kármentes ajánlatot

Legmezebbmenő jótállás!

Kedves fixetési feltételek!

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-
sorok, szájpadlás nélkül, arany-
ból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog
színével azonos porcellánból.
Fogkövek eltávolítását, fogak
fehérítését és hibás fogsorok
átalakítását vállalom. 23 éves
fogtechnikusi gyakorlatom alatt
több éven át Budapesten és
Berlinben is szerzet tapasztalataim
felbátorítanak arra,
hogy ezen szakudáomat a
nagyérdemű község becses
figyelmébe ajánlom

Tejes bizsfelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-
utca, Böhm-fele ház, Makón.

ORVOSOK

gazdálkák, mint legkifünőbb kö-
högés elleni szert a:**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
„3-fenyővel”

Mindok használják

Köhögés

repedtség, elnyálkásodás, hurut, száma-
rulat ellen és különösen meghűlés ellen,
ami miatt minden harcosnak nélkülöz-
hetetlen. 800 orvosi és más egyéb
gazdálka a biztos sikerét ezen étvagy
gerjocztá és kellemes cukorkákra. Cse-
mája 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér,
hadi szomszolgálatban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Valódi kajszin barack pálinka

10 éves kaptató. 8 korona
literje

Iitz Samuel özv. cégnél

POOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer: szeplő, máj-
folt, arc-, kézvrösség és min-
denféle bőrtisztatlanság ellen.Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajifjító szer.Ára: Vilma-crém 1 korona,
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fillér, Hajifjító 1 K.Ezen piperezerek több kiállításon
érmekkel lettek kitüntetve.

Marhabört,

lőbört, juhört, nyulbört, bárány-
bört, csikabört és mindenfajta
bőrövet és gyapjút, a legma-
gasabb napi árban veszek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc-utca 48 szám.
Fácskai bormérés mellett.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdánkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készíttetnek.**Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban**

Nyomtatott Özv. Dr. Kiss Pálnéknak a „Makói Független Ujság” vállamosára benndezett gyorsajtóján, Makón.